

Dění událostné - směr

Na procesy a procesuální dění se obvykle díváme tak, že nejmladší (subjektně) fáze považujeme za nejstarší (tj. kdy ještě událost byla velmi mladá, ale od té doby už uběhla velmi dlouhá doba), zatímco současné (nebo závěrečné) fáze považujeme za nejnovější, i když jsou vlastně – co do stavu – nejstarší. Lidem většinou orientace v čase dělá zprvu podobné potíže jako orientace v prostoru (pravá – levá). Teprve po náležitém promyšlení se ukazuje, že rozhodující je nikoli hledisko subjektu (pozorovatele), nýbrž skutečné dění, tedy jeho skutečný spád, směr, hybnost. Každá událost začíná přece tím, že zatím ještě z naprosté většiny není, ale teprve nastává, pak pokračuje tím, že již nastalé odsouvá do minulosti (bylosti) a naopak to, co se ještě neudálo, vtahuje do aktuálnosti a pak opět přesouvá do minulosti (bylosti). Jinak řečeno: čím jsme starší, tím víc se vzdalujeme svému mládí, ale zároveň jsme – jakožto staří – tím nejnovějším, kdyžto naše mládí je tím nejstarším. Jak je to možná, že se v tom tak snadno mýlíme? Je tomu tak proto, že ve své iniciativní aktivitě nepochybně směřujeme do budoucnosti; aktivita, zaměřená jen na zachování již jsoucího, je někdy významná a dokonce nezbytná, ale je druhořadá, pomocná, služebná.

(Písek, 150622-2.)